

(Fragment posudku)

Posudok: ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV SAV NITRA
Nálezisko: ANTROPOLOGICKÝ
Poloha: POBEDIM
Okres: Hradištia
Druh lokality: Trenčín (t.č.: Nové Mesto nad Váhom)
Určenie chronologické: pohrebisko
Roky výskumu: Šlovania (9. až začiatok 10. storočia)
Vedúci výskumu: 1959 až 1975
Analyzoval: PhDr. Darina **Bialeková**, CSc.
Paleopatológia: RNDr. Július **Jakab**, CSc.
Technická spolupráca: MUDr. Ľubica **Gindlová**
Dátum: Antónia **Šišková**, Ivana **Látečková**
2. 11. 2000

Posudok pozostáva:

- 1) Opis kostier (ak sa k analýze antropologický materiál nezachoval, hrob sa neuvádza)
- 2) Sumárna charakteristika súboru
- 3) Vysvetlivky
- 4) Obrazová príloha: obr. 1 – 12 (čísla negatívov: 130274 - 130476)

1. OPIS KOSTIER

2. SUMÁRNA CHARAKTERISTIKA SÚBORU

Charakteristika súboru na základe najpočetnejších kategórií opisných znakov a aritmetických priemerov metrických znakov

MUŽI: Index DS: 0,97 (13)

OPISNÁ CHARAKTERISTIKA:

A./ CRANIUM:

ZACHOVANOSŤ (4x) - poškodené cranium + fragment; STAVBA (7x) - stredná až robustná; RELIÉF SVALOVÝCH ÚPONOV (7x) - stredný; OBRYNS NEUROKRANIA (5x) - birsoides; ARCUS ZYGOMATICUS (5x) - fenozygia; TUBERA FRONT. ET PARIET. (8x) - stredné; GLABELLA (8x) - stredná; ARCUS SUPER CILIARIS (7x) - výrazné; ČELO (8x) - klenuté; PROCESSUS MASTOIDEUS (9x) - veľké; PROTUBERANTIA OCCIPIT. EXT. (BROCA) (7x) - stredná; RELIÉF PLANUM NUCHALE (9x) - stredný; PROFIL ZÁHLAVIA (GERASIMOV) (14x) - klenutý; SPINA NASALIS ANT. (BROCA) (2x) - 3. stupeň; RELIÉF SPLANCHNOKRANIA (3x) - výrazný; ZHRYZ (6x) - psalidontia; MARGO SUPRAORB. ET FORMA ORBITAE (6x) - slabo zaoblený okraj + mierne hranaté očné; ZYGOMATICKÝ OBLÚK (à 3x) - stredný a hrubý; OS ZYGOMATICUM (7x) - vysoká + hrboľatý povrch; APERTURA PIRIFORMIS (šírka) (5x) - úzka; FOSSA CANINAE (6x) - hlboké; VZHLAD MANDIBULY (6x) - robustná; HRÚBKA TELA MANDIB. V OBL. M₂ (5x) - hrubá; TRIGONUM MENTALE (6x) - silné, s bilaterálne vytvorenými protuberanciami; MANDIBULÁRNY UHOL (POVRCH) (5x) - veľká vyvýšenina; HLAVICA SÁNKY (à 4x) - stredná a veľká; ABRÁZIA ZUBOV (stupeň) (5x) - stredná - silná; ABRÁZIA ZUBOV (typ) (7x) - plošná i miskovitá.

B./ POSTKRANIÁLNY SKELET:

ZACHOVANOSŤ (7x) - poškodený; STAVBA (9x) - stredná až robustná; RELIÉF SVALOVÝCH ÚPONOV (à 7x) - stredný a stredný až mohutný - ; PANVA (ako celok) (8x) - úzka a vysoká; VCHOD DO MALEJ PANVY (à 4x) - stredne široký a okrúhly a úzky a

srdcovitý; ANGULUS SUBPUBICUS (6x) - nad 60 st.; FORAMEN OBTURATUM (7x) - oválny s oblým okrajom; INCISURA ISCHIADICA MAJOR (8x) - viac uzavretá s tendenciou k tvaru <U>; SULCUS PRAEAURICULARIS (8x) - naznačený a plytký; ARC COMPOSÉ (6x) - jednoznačne jednoduchý oblúk; CORPUS OSSIS ISCHII (7x) - veľmi široké s výrazne vytvoreným tuber ischiadicum; CRISTA ILIACA (6x) - v tvare prehnutého <S>; FOSSA ILIACA (10x) - vysoká a úzka; PELVIS MAJOR (7x) - úzka; OS SACRUM (7x) - úzke a vysoké; HLAVICA FEMURU (priemer) (12x) - veľmi veľká; LINEA ASPERA (pilaster) (5x) - úzka a vysoká.

METRICKÁ CHARAKTERISTIKA:

A./ ABSOLÚTNE MIERY LEBKY: (kategória mm)

M1. (najväčšia dĺžka mozgovne)	veľká 190
M5. (dĺžka bázy lebky)	veľká 105
M8. (najväčšia šírka mozgovne)	stredná 139
M9. (najmenšia šírka čela)	stredná 99
M17. (výška mozgovne)	veľká 139
M38. (kapacita lebky-Welcker I)	aristenkefal 1510,8 cm ³
M45. (šírka tváre)	stredná 134
M47. (výška tváre)	stredná 122
M48. (výška hornej tváre)	veľká 74
M51. (šírka očnice vpravo)	stredná 41
M51. (šírka očnice vľavo)	malá 41
M52. (výška očnice vpravo)	stredná 33
M52. (výška očnice vľavo)	stredná 34
M54. (šírka nosového otvoru)	malá 23
M55. (výška nosového otvoru)	stredná 53

B./ INDEXY LEBKY:

dolichokran 73,4; ortokran 74,2; akrokran 100,8; leptoprozop 94,5; leptén 55,5; mezokonch vpravo 80,8; mezokonch vľavo 81,0; leptorin 43,0; brachyuran 133,9; ortognát 95,6.

C./ INDEXY PRIEREZOV DIAFÝZ FEMUROV A TÍBIÍ A VÝŠKA POSTAVY:

ISDF VPRAVO pilastrický 104,2; ISDF VĽAVO pilastrický 102,1; IHDF VPRAVO platymérny 77,3; IHDF VĽAVO platymérny 75,6; ISDT VPRAVO euryknem 72,4; ISDT VĽAVO euryknem 73,6; IDTFN VPRAVO mezoknem 68,8; IDTFN VĽAVO mezoknem 69,4.

VÝŠKA POSTAVY (Manouvrier): nadstredná 167,8 cm (počet jedincov 13)

=====

ŽENY: Index DS: -0,86 (29)

OPISNÁ CHARAKTERISTIKA:

A./ CRANIUM:

ZACHOVALOSŤ (15x) - calva + fragmenty - ; STAVBA (10x) - gracilná až stredná - stredná - ; RELIÉF SVALOVÝCH ÚPONOV (15x) - slabý až stredný - ; OBRYŠ NEUROKRANIA (7x) - penta gonoides - ; ARCUS ZYGOMATICUS (4x) - fenozygia - ; TUBERA FRONT. ET PARIET. (13x) - výrazné - ; GLABELLA (13x) - naznačená - ; ARCUS SUPERCILIARIS (13x) - ľahko naznačené - ; ČELO (9x) - klenuté - ; PROCESSUS MASTOIDEUS (14x) - stredné - ; PROTUBERANTIA OCCIPIT. EXT. (BROCA) (14x) - slabá - ; RELIÉF PLANUM NUCHALE (14x) - slabý - ; PROFIL ZÁHLAVIA (GE RASIMOV) (22x) - klenutý - ; SPINA NASALIS ANT. (BROCA) (5x) - 3. stupeň - ; RELIÉF SPLANCHNOKRANIA (3x) - stredný až výrazný - ; ZHRYZ (8x) - psalidontia - ; MARGO SUPRAORB. ET FORMA ORBITAE (3x) - ostrý okraj + okrúhle očnice - prechodný tvar obidvoch znakov - ; ZYGOMATICKÝ OBLÚK (5x) - veľmi tenký - ; OS ZYGOMATICUM (8x) - stredne vysoká + hrboľatý povrch - ; APERTURA PIRIFORMIS (VÝŠKA) (1x) - vysoká - ; APERTURA PIRIFORMIS (ŠÍRKA) (4x) - široká - ; FOSSA CA NINAE (9x) - stredne hlboké - ; VZHLAD MANDIBULY (10x) - mierne gracilná - ; HRÚBKKA TELA MANDIB. V OBL. M₂ (10x) - úzka - ; TRIGONUM MENTALE (11x) -

stredné - ; MANDIBULÁRNY UHOL (POVRCH) (15x) - malá vyvýšenina - ; HLAVICA SÁNKY (8x) - malá - stredná - ; ABRÁZIA ZUBOV (STUPEŇ) (9x) - slabá - ; ABRÁZIA ZUBOV (TYP) (15x) - miskovitá.

B./ POSTKRANIÁLNY SKELET:

ZACHOVALOSŤ (13x) - poškodený až veľmi poškodený - ; STAVBA (12x) - stredná - ; RELIÉF SVALOVÝCH ÚPONOV (14x) - stredný - ; PANVA (AKO CELOK) (7x) - veľmi široká + nízka s priestr. ala oss. ischii + slabým RSÚ - ; VCHOD DO MALEJ PANVY (3x) - široký a oválny - ; ANGULUS SUBPUBICUS (5x) - nad 100 st. - ; FORAMEN OBTURATUM (3x) - trojuholníkovitý s ostrým okrajom - ; INCISURA ISCHIADICA MAJOR (27x) - veľmi široká a plytká - ; SULCUS PRAEAURICULARIS (15x) - stredne široký a plytký až stredne hlboký - ; ARC COMPOSE (25x) - jednoznačne zdvojený oblúk - ; CORPUS OSSIS ISCHII (16x) - veľmi úzke s nevýrazným tuber ischiadicum - ; CRISTA ILIACA (7x) - prechodný tvar - ; FOSSA ILIACA (15x) - nízka a široká - ; PELVIS MAJOR (7x) - veľmi široká - ; OS SACRUM (7x) - veľmi široké a nízke - ; HLAVICA FEMURU (PRIEMER) (14x) - malá - ; LINEA ASPERA (PILASTER) (12x) - stredná a vytvorená bilaterálne.

METRICKÁ CHARAKTERISTIKA:

A./ ABSOLÚTNE MIERY LEBKY: (kategória mm)

M1. (najväčšia dĺžka mozgovne)	veľká 180
M5. (dĺžka bázy lebky)	veľká 103
M8. (najväčšia šírka mozgovne)	stredná 138
M9. (najmenšia šírka čela)	veľká 96
M17. (výška mozgovne)	veľmi veľká 137
M38. (kapacita lebky-Welcker I)	aristenkefal 1417,6 cm ³
M45. (šírka tváre)	veľmi veľká 141
M47. (výška tváre)	stredná 111
M48. (výška hornej tváre)	stredná 66
M51. (šírka očnice vpravo)	veľká 42
M51. (šírka očnice vľavo)	veľká 42
M52. (výška očnice vpravo)	malá 31
M52. (výška očnice vľavo)	malá 32
M54. (šírka nosového otvoru)	stredná 25
M55. (výška nosového otvoru)	stredná 50

B./ INDEXY LEBKY:

mezokran 76,5; hypsikran 76,4; akrokran 99,7; mezopropoz 87,2; mezen 51,8; chamékonch vpravo 72,8; mezokonch vľavo 76,0; mezin 49,4; brachyuran 135,2; ortognát 90,7.

C./ INDEXY PRIEREZOV DIAFÝZ FEMUROV A TÍBÍÍ A VÝŠKA POSTAVY:

ISDF VPRAVO nepilastrický 94,9; ISDF VĽAVO nepilastrický 96,0; IHDF VPRAVO hyperplatymérny 72,4; IHDF VĽAVO hyperpla tymérny 73,9; ISDT VPRAVO euryknem 71,7; ISDT VĽAVO euryknem 71,5; IDTFN VPRAVO mezoknem 67,5; IDTFN VĽAVO mezoknem 68,0.

VÝŠKA POSTAVY (Manouvrier): nadstredná 157,7 cm (počet jedincov 24)

===== KONIEC VÝPISU SUMÁRNYCH DÁT =====